

УДК 327 (9+931+954+961/964+966/968)

*Тетяна Богданова, Дмитро Біляєв***ПРОБЛЕМИ БЕЗПЕКИ ПІВДЕННО-ТИХООКЕАНСЬКОГО СУБРЕГІОНУ У ЗОВНІШНІЙ ПОЛІТИЦІ ОСТРІВНИХ ДЕРЖАВ ОКЕАНІЇ (2000-2014 рр.)**

Південно-Тихоокеанський субрегіон входить до складу Азійсько-Тихоокеанського регіону і складається із суверенних держав і залежних територій. Нова Зеландія (після Другої світової війни) та з 1960-х по 1990-ті роки такі незалежні острівні держави Океанії, як Вануату, Кірибаті, Маршаллові Острови, Науру, Палау, Папуа – Нова Гвінея, Самоа, Соломонові Острови, Тонга, Тувалу, Федеративні Штати Мікронезії та Фіджі отримали право самостійних зовнішніх зносин з іншими країнами, а разом з тим виникло безліч проблем, які прямо чи опосередковано загрожують мирному існуванню та співробітництву цих держав.

Мета роботи полягає у багатосторонньому дослідженні проблем безпеки Південно-Тихоокеанського субрегіону (ПТС) та їх зв'язку із зовнішньополітичною діяльністю острівних держав Океанії протягом 2000-2014 рр.

Тема безпеки ПТС є майже не висвітленою вітчизняними науковцями. О.Ю. Ковтун [1] визначила основні інтеграційні об'єднання, в яких беруть участь Австралія й острівні країни Океанії, дослідила основні механізми взаємодії, проблематику та чинники впливу на держави субрегіону. О.В. Кайда [2], С.В. Мариніна [3] висвітили у своїх працях економічний аспект діяльності окремих країн та об'єднань. О.В. Шевчук [4] та С.В. Мариніна визначили особливості інтеграційних процесів серед держав південної частини Тихого Океану, а О. Кайда охарактеризувала еволюцію економічної співпраці Нової Зеландії. Поза увагою вітчизняних дослідників залишається безліч питань, пов'язаних з еволюцією зовнішньої політики острівних держав, їх роллю у системі міжнародних відносин.

З зарубіжних авторів слід відзначити

внесок російських вчених, зокрема, І.Ю. Окунева [5], С.Є. Пале [6] та Д.О. Кісліциної [7], які прагнуть дослідити не тільки зовнішню політику, а й сукупність факторів, що впливають на неї, визначити основні центри сили у субрегіоні, регіональні та глобальні проблеми, з якими стикаються острівні держави Океанії.

Використані англійські роботи різних авторів стосуються проблем визначення характеру діяльності південно-тихоокеанських країн, їх діяльності у міжнародних організаціях, зокрема в ООН. Проблематикою острівних країн даного субрегіону займаються австралійські, японські, новозеландські, китайські науковці, так само як і різні регіональні фундації, науково-дослідні інститути, фахові наукові журнали, регіональні та світові міжнародні організації.

Характеризуючи безпеку ПТС дослідники звертають увагу на специфічні особливості острівних держав, однією з яких є володіння власними збройними силами. Держави: Вануату, Маршаллові Острови, Федеративні Штати Мікронезії, Науру, Палау, Самоа, Соломонові Острови та Тувалу не мають власних збройних сил, а в конституції Кірибаті міститься 126 стаття, за якою забороняється взагалі їхнє створення. Правопорядок у державах підтримують поліцейські сили та берегова охорона. США забезпечують безпеку Маршалловим Островам, Федеративним Штатам Мікронезії, Палау. Фіджі підписала договір з Китаєм про охорону кордонів китайськими силами. Решті незабезпечених збройними силами держав безпеку гарантують Австралія та Нова Зеландія [8].

Збройні сили останньої за даними 2008 року складають 9278 військових. Вона має власні ВМС та ВПС. Нова Зеландія єдина з острівних держав Океанії співпрацює з

НАТО, а в 2012 році підписала з цією організацією «Індивідуальну Програму з Партнерства і Кооперації». У цьому документі зазначається про спільність принципів (демократичність і повага міжнародного права, а саме принципів закладених у Статуті ООН), викликів (транскордонні питання, тероризм, кіберзлочинність, нерозповсюдження ядерної зброї) та обов'язків для Нової Зеландії та НАТО у підтримці безпеки. У ньому також зазначаються цілі співпраці, однією з яких є розбудова відносин шляхом участі у навчаннях і спеціальних операціях; обміну персоналу, досвіду та інформацією. Нова Зеландія приймала участь в операціях в Афганістані й інших країнах [9].

Папуа-Нова Гвінея має збройні сили кількістю 3100 чоловік на 2008 рік, ВМС та ВПС. ВПС не мають військових літаків. Тонга має також свої військові сили, які налічують близько 500 військовослужбовців. З 2004 р. приймає участь в операціях в Афганістані та Іраку. Армія Фіджі нараховує близько 3100 осіб, має власні ВМС. Військові сили даної острівної держави брали участь у миротворчих операціях, зокрема приблизно 200 чоловік було в Іраку. В її армії дозволено служити тільки фіджійцям [10].

Оскільки лише чотири острівні держави мають власні збройні сили, а безпека інших гарантується закордонними військами різних та іноді опозиційно налаштованих одна до одної країн через усні домовленості чи у двосторонніх договорах, але тільки у конституції Кірибаті прописана відмова від збройних сил, то це лише вказує на нестабільність безпекових механізмів.

У сучасних умовах, коли світові держави закликають до реформи ООН, а принципи та норми міжнародного права використовуються різними державами з вигідної для них сторони, у ПТС можливі серйозні конфлікти держав-донорів, які можуть вирішуватись, використовуючи держави-реципієнти. Так, американське видання «Зе Вашингтон Фрі Бейкон» (The Washington Free Beacon), посилаючись на слова радника Пентагону Майкла Піллсбері повідомило про погрози Китаю убик США постачати зброю гавайським сепара-

тистам [11]. У 2014 році Пекін підписав угоду про співпрацю у безпековій сфері з Фіджі [12].

США виступає не тільки кредитором острівних країн, деяким він ще гарантує безпеку. Взаємодія у трикутнику США – Нова Зеландія – Австралія за довгий період пройшла декілька стадій: від непрямой опозиційності Нової Зеландії двом іншим країнам у дев'яностих до нормалізації відносин з двох тисячних років. Вашингтон завжди вважав ПТС важливим напрямком своєї зовнішньополітичної діяльності через місцезнаходження там островів та атолів, які належать США та як складову Азійсько-Тихоокеанського регіону [13].

У субрегіоні протягом 2000-2014 рр. відбулося декілька подій, які порушували безпеку. Вануату давно висуває претензії французькій стороні щодо повернення їй островів Меттью та Пантера, які зараз є територією Нової Каледонії. У 2010 р. делегація високопосадовців з Вануату відвідувала острови з питанням про суверенітет над ними, але безуспішно повернулася назад. На сучасному етапі держава залишає свої претензії [14].

Сама Нова Каледонія прагне стати незалежною від Франції та планує у майбутньому провести референдум.

Кірибаті має давню суперечку з Фіджі за острів Банана, багатий на поклади фосфоритів. Сам острів прагне до отримання незалежності [15].

Маршаллові Острови, чию безпеку гарантують США, висуває права на острів Уейк, який є у володінні США [16]. Після урагану 2006 року база США на цьому острові була евакуйована, але потім повернулася і зараз залишається важливим форпостом США у регіоні.

У 2001 р. у Папуа-Новій Гвінеї офіційно закінчила боротьбу за автономію область Бугенвіль, в яку були введені австралійсько-новозеландські миротворчі сили. У 2005 р. за посередництвом ООН Папуа-Нова Гвінея прийняла нову конституцію, в якій було прописано автономність бугенвільського уряду [17].

Найбільш неоднозначні реакції з боку острівних країн Океанії викликали внутрішньополітичні трансформації у Фіджі. У

2006 році в цій державі відбувся переворот, до влади прийшли військові і лише восени 2014 року були проведені вибори, які багатьма державами регіону були визнані демократичними. Після цього Австралія та Нова Зеландія трохи послабили тиск на Фіджі [18].

Вплив держав регіону посилюється тоді, коли у будь-якій острівній країні виникають внутрішні негаразди. Для острівних держав характерний високий рівень корупції, а в поєднанні з великою територією, такою як в Вануату чи Соломонових Островів дестабілізаційні процеси стають неконтрольованими. Невеликі доходи острівних країн і корумпованість місцевих чиновників заставляє ці держави шукати не зовсім легальних джерел доходів. Такі держави, як Тонга, Кірибаті, Самоа, Вануату та Науру робили спроби продавати паспорти своїх держав жителям інших країн. Таку практику прийшлося призупинити після терактів 11 вересня 2001 року в США. Тоді виявилось, що терористи мали паспорти південно-тихоокеанських країн [19].

Інше проблемне питання для світової економіки - це надання офшорних послуг острівними країнами ПТС. На цьому було піймано багато країн, зокрема Вануату, яка лише у 2003 р. була виключена з чорного списку Організація економічного співробітництва та розвитку. Російська дослідниця С. Пале у своїй статті доводить, що Вануату на сучасному етапі є офшорним партнером Китаю, а Фіджі ще й активно продає китайцям свої паспорти [20].

Не менш важливою є проблема наркоторгівлі у розглянутих державах. Та сама дослідниця пише, що до середини 2000-х обіг наркотиків досяг свого піку, а в 2004 році у Фіджі була розкрита підпільна лабораторія, в якій лише об'єму сировини було знайдено на 540 млн. доларів. Знаходження великих партій наркотиків у фіджейських портах стало вже звичною справою.

Взагалі увесь Південно-Тихоокеанський субрегіон має 3,1 млн. приватних зброярень, у цілому одна зброярня на десять осіб. Збройний конфлікт в автономній області Бугенвіль на початку двохтисячних

сприяв зростанню торгівлі зброєю у самій Папуа-Новій Гвінеї й інших острівних державах регіону. Хоча були спроби поборова неконтрольований обіг зброї спочатку роботою у Папуа-Новій Гвінеї комітету з цієї проблеми з середини 2000-х, а потім вдосконаленням закону про контроль над зброєю державами ПТС у 2010 р., повністю не вдалося вирішити це питання [21]. Зараз нелегальний обіг зброї є одним з найнебезпечніших проблем у розглянутому субрегіоні.

Іншим небезпечним фактором є тероризм. Починаючи з подій 11 вересня 2001 р. держави субрегіону поступово включаються до боротьби з тероризмом. Хоча серед розглянутих країн, тільки у Новій Зеландії були серйозні теракти у 2002 та 2003 роках (листи з ціаністим калієм) [22], інші острівні країни беруть участь в операціях в Іраку, Афганістані й інших гарячих точках. У 2005 р. був розширений існуючий Акт про терористичні організації у Новій Зеландії, а на її території частіше з'являються підозрювані у тероризмі [23].

Природні лиха та недостача чистої води становлять пряму небезпеку населенню острівних країн даного регіону. Серед розглянутих держав майже всі підпадають час від часу під руйнівну дію ураганів, тайфунів, циклонів. Для деяких держав дуже гостро стоїть проблема затоплення своїх островів, що може призвести до меншої кількості придатної до життя території.

Отже, Південно-Тихоокеанський регіон має дуже багато безпекових проблем і є регіоном, де інтереси, як держав-суб'єктів міжнародних відносин, так і держав об'єктів не до кінця переведені у площину узаконеності та визначеності. Суверенні держави будуть шукати допомоги у своїх сильних братів. Боротьба за незалежність підконтрольними територіями буде продовжуватись, залишається лише одне питання: «Яким шляхом вона піде?». Менше можливостей залишається для мирного та дипломатичного вирішення суперечностей. Через втягнення різних світових гравців у нову Тихоокеанську боротьбу за переділ сфер впливу та появу нетрадиційних для даного регіону гравців Океанія ризи-

кує перетворитися знову на гарячу точку світового протистояння.

Еволюція демократичних процесів всередині цих держав і залежність їх розвитку від більш могутніх акторів міжнародних відносин сприяє дотриманню ними загальних принципів і норм міжнародного права, а у разі виникнення конфліктних ситуацій такі держави мають велике прагнення до врегулювання спірних питань мирними способами. З іншого боку корупція, погані природні умови, велика етнорелігійна різноманітність можуть послабити роль таких держав у субрегіоні та на світовій арені, вводити держави у стан застою.

До традиційних викликів і загроз безпеці острівних держав регіону на сучасному етапі додалися такі проблеми, як: тероризм, махінації з паспортами та нелегальний продаж їх, неконтрольований обіг зброї, наркоторгівля, відмивання грошей у дуже великих розмірах тощо.

Недосконалість структур організацій ПТС і різний рівень розвитку острівних держав не змогли на даному етапі забезпечити об'єднання даних країн на паритетних основах і як результат подальшу глибоку інтеграцію, але причини для такого об'єднання вже склалися на початку ХХІ століття. Активна економічна, політична, культурна, оборонна й інша діяльність КНР, Австралії, Японії, США, Індії, інших зацікавлених держав створює невеликі групи й альянси острівних країн.

ПТС є дуже перспективним регіоном багатим на ресурси, культурну спадщину та держави якого мають імідж поборників свобод і прав людини, борців за навколишнє середовище, друзів усіх на світовій арені. Основними характерними рисами зовнішньої політики, які сприяють їх розвитку є гнучкість підходів до вирішення міжнародних питань, прагматичність в економічній і культурній співпраці, прагнення інтегруватись у світове співтовариство.

Розглядаючи перспективи розвитку зовнішньополітичної діяльності острівних держав Океанії у майбутньому треба звернути увагу на групу детермінант, які вплинуть на неї прямо чи опосередковано.

По-перше, це сама внутрішньополітич-

на, економічна й етнорелігійна ситуація в острівних державах субрегіону. Такі дослідники, як Д. Кісліцина та І. Окунев зробили висновок, що практика державотворення була ефективнішою у тих державах, яким традиційно характерні єдина соціальна ієрархія, централізація політичної системи та культурна гомогенність. Це такі держави, як Самоа, Тонга й інші [24]. Для більшості острівних держав гостро стоїть етнорелігійне питання, хоча є небезпека використання іншими позасубрегіональними державами його для розпалювання ворожнечі, для них є дуже актуальними проблеми пов'язані з керівним апаратом, корупцією, зосередженням природних багатств у руках невеликої групи власників. Також південно-тихоокеанським державам потрібно відмовитись від практики нелегальних і злочинних операцій у світовому співтоваристві задля збереження іміджу демократичних держав. Такі негативні дії як продаж паспортів, створення офшорних зон, де будуть накопичуватись гроші, зароблені нелегальними способами, покриття злочинних дій корумпованих місцевих чиновників, нелегальна торгівля зброєю та наркотиками будуть сприяти лише розгляду даних держав, як держав із подвійними стандартами. Це у свою чергу не буде сприяти інвестиціям відомих гравців на світовій арені в острівні країни та взаємодії між сторонами всередині ООН та його структур.

Велика вірогідність і того, що в Океанії почнеться наступна хвиля національно-визвольних рухів. Підконтрольні великим державам території все частіше заявляють про референдуми та самоврядування. Прикладом є Нова Каледонія, яка збирається провести референдум до 2020 року і зараз знаходиться у володінні Франції [25].

По-друге, це можлива подальша зміна «балансу сил» у Південно-Тихоокеанському регіоні. Посилене втручання таких гравців, як Китай, Тайвань та Індія. Економічне суперництво між Китаєм та США, які є автором ТТП (майбутньої системи двосторонніх договорів між Вашингтоном та атлантичними державами, зокрема Новою Зеландією). Американська сторона у мирний час зазвичай надає пере-

вагу в співпраці ресурсозабезпеченим країнам, прикладом чого може служити відхід від розвитку відносин з економічно розвинутим Тайванем і перехід до співпраці з багатим на ресурси Китаєм. У майбутньому США якщо і не відстороняться від глибокої взаємодії з невеликими країнами, то вплив їх точно послабшає, а зовнішньополітична робота буде здійснюватись її союзниками Австралією та Новою Зеландією, які виступали неодноразово посередниками у вирішенні конфліктних питань у субрегіоні. Важливим є питання про повернення Японії в якості одного із перших донорів для острівних держав, що залежить від внутрішніх політичних та економічних трансформацій всередині країни, а також від японсько-китайських відносин у майбутньому.

Задля контролю й ефективнішої взаємодії необхідно реформувати існуючі структури субрегіональних організацій, таких як ФТО. Досвід вирішення екологічних питань острівними державами на світовій арені, прийняття ними декларації Маджуро та додатку до нього у вигляді плану дій засвідчив, що розвиток острівних держав та еволюція їхньої зовнішньої політики є можливими при загальній діяльності цих країн. Можна твердо сказати, що ніякі двосторонні договори не змогли б досягти такого ефекту.

По-третє не можна взагалі прибрати і детермінанту глобальних проблем. Стихійні лиха, проблема тероризму, ресурсозабезпеченості й інші питання можуть кардинально поміняти ситуацію у регіоні. Наприклад, стихійні лиха спричиняють руйнацію, після якої місцеве населення покидає небезпечну територію. Території обезлюднюються, особливо якщо на них немає розвіданих корисних копалин, що дозволяє іншим країнам, які мають труднощі з перенаселенням селити своїх громадян на таких островах. Переселяючись таке населення вимагає собі особливих прав, автономії, а інколи і незалежності від контролюючого її уряду. В умовах глобалізації, яка сприяє у тому числі такому негативно явищу, як нелегальному обігу зброї, конфлікти, які можна було б ефективно вирішити дипломатичними засобами, дуже

часто втягують багато держав, а протиріччя між ворогуючими сторонами пов'язані з етносом, релігією чи ідеологією не зникають, а накопичуючись, збирають сили, щоб розгорілись знову.

Тільки у конституції держави Кірибаті прописана відмова від створення будь-коли власної армії, то ж теоретично решта острівних країн, які не мають власних ЗС можуть при стабільному фінансовому становищі та великих доходах до бюджету завести таку армію. Це виявляється можливим, ще з тої причини, що ресурсний потенціал острівних країн є не до кінця розвіданий. То ж у майбутньому в якійсь з цих переважно малонаселених країн можлива економічна революція з видобутку якихось видів ресурсів, що у подальшому позитивно вплине на економічні відносини такої країни. Прикладом такої економічної революції була активна розробка фосфоритів у Науру, яка досягла найвищої точки всередині 2000-х, але невеликий досвід торгово-економічних відносин і проблеми в економіці не дозволили цій державі закріпитися на світовій арені, як економічно сильній країні [26].

Розглядаючи майбутню зовнішньополітичну діяльність згаданих держав у різних міжнародних організаціях, зокрема в ООН, не можна точно сказати, якою буде їх поведінка і які альянси вони будуть вибудовувати всередині них. Взавши за основу практику голосування цими державами в ООН, то скоріш за все острівні держави будуть надавати перевагу альянсу з країнами, які знаходяться поза регіоном АТР, у тих випадках, коли питання не будуть прямо стосуватися даного регіону, у протилежних випадках вони будуть вибудовувати альянси з великими країнами регіону (Австралією, Китаєм, США) чи між собою, особливо якщо ці питання будуть стосуватися протидії регіональним проблемам.

Більшість держав регіону будуть продовжувати притримуватись лінії скорочення озброєнь і нерозповсюдження ядерної зброї, бо кількість держав, які мають власні збройні сили є невеликою. Логічно, що більшість буде спрямовувати свої зусилля чи на боротьбу з озброєннями чи на побудову власної армії переважно за рахунок

держав-кредиторів і закупівлю у них зброї.

Основними механізмами вирішення спірних питань залишаються мирні способи, такі як переговори, посередництво та добрі послуги. Активними та впливовими посередниками є лише декілька держав, зокрема Австралія та Нова Зеландія, тому на даному етапі розвитку співробітництва не виключається певна упередженість у миротворчих діях цих традиційних гравців регіону. Разом з тим, об'єднуючи навколо себе інші острівні держави, вони створюють можливості для протидії впровадженню зовнішньої політики нетрадиційних учасників. Також великі держави надають свої підрозділи для підтримки правопорядку та проводять навчання разом з аналогічними силами острівних держав. Наразі механізмів для подолання проблем чи недостатньо чи вони працюють не дуже злагоджено.

Політична й економічна стабільність всередині острівних країн будуть сприяти позитивним результатам у зовнішній політиці.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Ковтун О.Ю. Інтеграційні процеси та міждержавні об'єднання Австралії та Океанії / Олена Юрїївна Ковтун // Гілея: науковий вісник: Збірник наукових праць. – К., 2011. – Вип. 45 (3). – С.685-692.
2. Кайда О.В. Економічна інтеграція Нової Зеландії в рамках Азійсько-Тихоокеанського регіону у другій половині ХХ – на початку ХХІ століття / О.В. Кайда // Тенденції розвитку сучасної системи міжнародних відносин та світового політичного процесу: Збірник матеріалів Другої інтернет-конференції (16 березня 2012 р.) / Під заг. ред. К.В. Балабанова. – Маріуполь, 2012. – С.144-146.
3. Мариніна С.В. Особливості розвитку інтеграційних угруповань в Азійсько-Тихоокеанському регіоні / Світлана Валеріївна Мариніна // Економічний часопис-XXI. – 2013. – № 1-2 (2). – С.3-6.
4. Шевчук О.В. Особливості розвитку інтеграційних процесів в азійсько-тихоокеанському регіоні / Олександр Володимирович Шевчук // Світова та європейська інтеграція: Навчальний посібник. – Миколаїв: Вид-во МДГУ ім. Петра Могили, 2008. – С.260-277.
5. Окунев І.Ю. Моделирование пространственных факторов развития микросоударств и территорий Океании: автореф. дисс... канд. полит. наук: 23.00.02 «Политические институты, процессы

и технологии» / МГИМО(У); Игорь Юрьевич Окунев. – М., 2011. – 33 с.

6. Пале С.Е. В череде государственных переворотов: Политика Фиджи / Софья Евгеньевна Пале // Азия и Африка сегодня. – 2003. – № 8. – С.43-45.
7. Кислицына Д. О. Пространственные факторы государственной состоятельности в Океании / Дарья Олеговна Кислицына, Игорь Юрьевич Окунев // Политическая наука. – 2011. – № 2. – С.163-176.
8. Политические системы современных государств: энцикл. справ. В 4 т. Т.3. Америка. Австралия и Океания / МГИМО, Ин-т обществ. проектирования. – М.: Аспект Пресс, 2012. – С.381-478
9. Там же. – С.381-478.
10. Там же. – С.381-478.
11. Fijian prime minister holds bilateral talks with Chinese president [Електронний ресурс] // The Fijian Government: official site. – Режим доступу: <http://www.fiji.gov.fj/Media-Center/Press-Releases/FIJIAN-PRIME-MINISTER-HOLDS-BILATERAL-TALKS-WITH-C.aspx>.
12. Ibid.
13. Ковтун О.Ю. Вказ. праця. – С.685-692.
14. Lewis M. Territorial Disputes and Cultural Accommodations in Vanuatu / Martin W. Lewis [Електронний ресурс] // GeoCurrents. – 2010. – June 30. – Режим доступу: <http://www.geocurrents.info/geopolitics/territorial-disputes-and-cultural-accommodations-in-vanuatu>.
15. Кислицына Д.О. Ук. соч. – С.163-176.
16. Политические системы современных государств. Т. 3. – С.415.
17. Там же. – С.443.
18. Australia ends sanctions on Fiji after democratic elections [Електронний ресурс] // BBC News Australia: official site. – Режим доступу: <http://www.bbc.com/news/world-australia-29844291>
19. Пале С.Е. Темная сторона китайского присутствия в Океании / Софья Евгеньевна Пале // Юго-Восточная Азия: актуальные проблемы развития. – 2012. – №19. – С.15-24.
20. Там же.
21. Wilson C. Gun Violence a Growing Concern in Papua New Guinea / Catherine Wilson [Електронний ресурс] // GeoCurrents. – 2012. – September 3. – Режим доступу: <http://www.ipsnews.net/2012/09/gun-violence-a-growing-concern-in-papua-new-guinea/>.
22. Политические системы современных государств. Т.3. – С.381-478.
23. Там же. – С.381-478.
24. Кислицына Д.О. Пространственные факторы. – С.163-176.
25. Пале С.Е. Судьбы Океании в начале ХХІ века / Софья Евгеньевна Пале // Азия и Африка сегодня. – 2010. – № 1. – С.32-37.
26. Политические системы современных государств. – Т.3. – С.381-478.

Богданова Тетяна, Біляєв Дмитро *Проблеми безпеки Південно-тихоокеанського субрегіону у зовнішній політиці острівних держав Океанії (2000-2014 рр.)*

Розглядаються основні безпекові проблеми Південно-Тихоокеанського субрегіону, механізми взаємодії острівних держав, перспективи ситуації в цій сфері, основні визначальні детермінанти. Автор дійшов до висновку про недостатню кількість механізмів для вирішення проблемних питань регіону, різницю та навіть протилежність у підходах до субрегіональної безпеки та спільність позицій з питань глобальних проблем.

Ключові слова: Південно-Тихоокеанський субрегіон (ПТС), детермінанти, глобальні та субрегіональні проблеми безпеки, АТР, 9/11, ООН

Богданова Татьяна, Беляев Дмитрий *Проблемы безопасности Южно-Тихоокеанского субрегиона во внешней политике островных государств Океании (2000-2014 гг.)*

Рассматриваются основные проблемы безопасности Южно-Тихоокеанского субрегиона, механизмы взаимодействия островных государств, перспективы ситуации в этой сфере, основные определяющие детерминанты. Автор пришёл к выводу про недостаточное количество механизмов для решения проблемных вопросов региона, разницу и даже противоположность в подходах к субрегиональной безопасности и совпадение позиций по вопросам глобальных проблем.

Ключевые слова: Южно-Тихоокеанский субрегион (ЮТС), детерминанты, глобальные и субрегиональные проблемы безопасности, АТР, 9/11, ООН

Bogdanova Tetyana, Biliaev Dmytro *Security problems of South-Pacific subregion in the Oceania island states foreign policy during 2000-2014*

The main security issues of South-Pacific subregion, mechanisms of island states cooperation, perspectives in this sphere, basic determinants. The author came to the conclusion about the low level of problem solving mechanisms, the difference and even opposition in subregional security approaches and equality of positions on global problems.

Keywords: South-Pacific subregion, determinants, global and subregional security problems, Asia Pacific region, 9/11, UN

Рецензенти:

Шкляж Й.М., д.і.н., професор

Тихонов А.К., д.і.н., професор

Надійшла до редакції 15.11.2014 р.